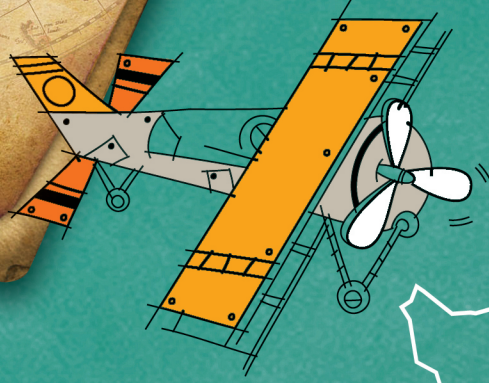

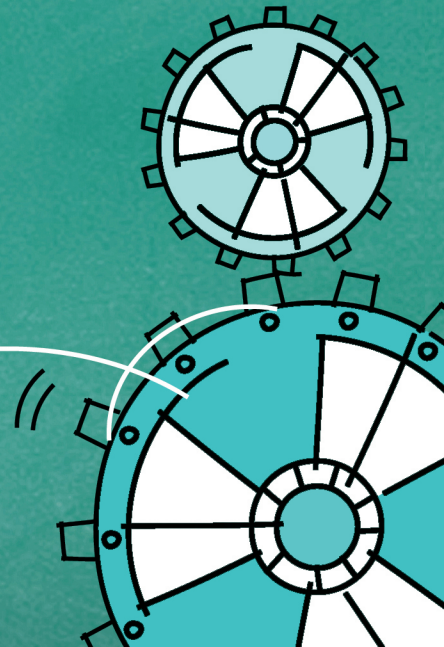

هفتم

مطالعات اجتماعی

حبیبہ کاسگری

درس ۲

من مسئول هستم

آموزش به روش نقشه مفهومی

حقوق متقابل

ما در روابطی که با دیگران برقرار می‌کنیم دارای حقوق متقابل هستیم. همان طور که ما حق داریم، پدر و مادر، معلم، همسایگان، دوستان و ... نیز حقی بر ما دارند.

مسئولیت

تعریف: وظایفی که هر یک از ما به عهده داریم و انتظار می‌رود آنها را انجام دهیم.
مسئولیت‌پذیری: زمانی که فرد وظایف و تکالیف خود را خوب انجام می‌دهد.
افراد در نقش‌های مختلف مسئولیت‌های مختلف دارند.
بعضی افراد مسئولیت‌های بیشتر یا مهم‌تری دارند اما هیچ فردی نیست که مسئولیتی نداشته باشد.

رابطه بین حق و مسئولیت

به منزله دو کفه ترازو هستند که باید تعادلشان حفظ شود.
مثال:
کودک: حق: بهره‌مندی از محبت، مراقبت، خوراک و پوشاک مناسب
مسئولیت: احترام و اطاعت از والدین
پدر و مادر: حق: برخورداری از اطاعت و احترام کودکان
مسئولیت: مراقبت از کودکان و مهیا کردن وسایل زندگی آنها

افرادی که در قبالشان مسئولیت داریم

نعمت‌های فراوانی را به ما عطا کرده است (عقل، فکر، استعداد، خانواده، خوراک، پوشاک و ...).

(۱) خداوند

خداوند از اعمال و رفتار ما و آنچه در قلب و فکرمان می‌گذرد آگاه است.

عبادت خداوند

شکرگذاری از نعمت‌های او

شکرگذاری: استفاده صحیح از نعمت‌ها، قدر نعمت‌ها را دانستن و به هدر ندادن آنها.

پیروی از دستورات او که برای سعادت و خوشبختی ما است.

(۲) خود

شناسایی استعدادها و شکوفا کردن آنها

بدن ما یکی از شگفتی‌های خلقت است. هر یک از اعضای آن از ده‌ها بخش تشکیل شده که مانند یک دستگاه پیچیده و برنامه‌ریزی شده وظایفی دارد.

جسمی

مراقبت از خود

پرهیز از غذاها و مواد مضر و خوردن غذای مناسب

انواع مراقبت

رعایت بهداشت و نظافت

خواب کافی

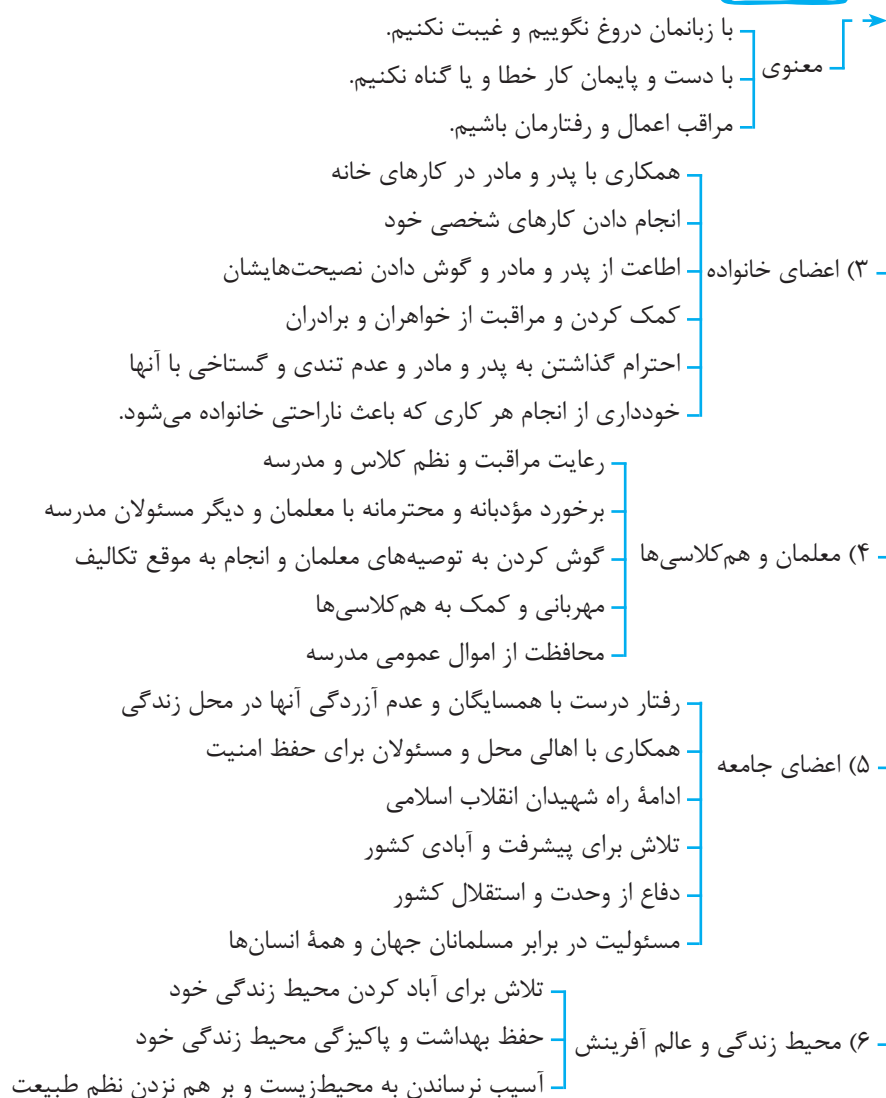
ورزش

سرما و گرمای شدید

ترقه بازی

عبور از خیابان با بی‌احتیاطی

محافظة در برابر موقعیت‌های خطرناک

نهادهای زمینه‌ساز مسئولیت‌های اجتماعی در مدارس

عاشقانه و شجاعانه تا پای جان از اسلام و قرآن و انقلاب در مقابل دشمنان دفاع می‌کند.

«سازمان بسیج دانش‌آموزی»

بسیجی فردی است که با ظالمان می‌جنگد.

همواره آماده کمک به هم‌نوعان است.

برگزاری دوره‌های آموزشی، علمی، فرهنگی و رزمایشی

برگزاری کلاس‌های قرآن و معارف

گرامی داشت مناسبت‌ها و ایام الله

برگزاری مسابقات ورزشی

جمع‌آوری و نشر آثار شهیدان و شهدای دانش‌آموز

فعالیت‌ها

بسیج دانش‌آموزی

نوجوانان و جوانان دانش‌آموز بسیجی در پیروزی انقلاب اسلامی، دفاع مقدس و دیگر عرصه‌های اسلامی نقش مؤثر و ممتازی داشته‌اند.

روز بسیج دانش‌آموزی: هشتم آبان، سال روز شهادت، شهید حسین فهمیده

سخن معروف امام خمینی(ره): رهبر ما آن طفل سیزده ساله‌ای است که با قلب کوچک خود که ارزشش از صدها زبان و قلم، بزرگ‌تر است با نارنجک خود را زیر تانک دشمن انداخت و آن را منهدم نمود و خود نیز شربت شهادت نوشید.

«سازمان دانش‌آموزی»

اداره امور مدرسه

تشکیل گروه‌های علمی و کمک به دانش‌آموزان دیگر

اداره تعاونی مدرسه

دوستی با طبیعت

فعالیت‌ها

سازمان دانش‌آموزی

«اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزان»

پرسش‌های
موضوعی - مفهومی

آمادگی برای امداد و نجات
شرکت در اجرای مراسم عبادی
گرامی داشت مناسبت‌ها و ایام الله
انجمن‌های اسلامی

درس ۲: من مسئول هستم

۱. ما در روابطی که با دیگران برقرار می‌کنیم، دارای هستیم. (امتمانی)

۲. چرا گفته می‌شود حقوق متقابل مانند دو کفه ترازو است که باید متعادل باشد؟

۳. همان‌طور که ما حقوقی داریم، هم هستیم.

۴. مسئولیت چیست؟ (امتمانی)

۵. «فرد مسئول» کیست؟ (امتمانی)

۶. آیا همه افراد مسئولیتی دارند؟

۷. انواع مسئولیت‌های افراد را نام ببرید. (امتمانی)

من در نزد خداوند مسئول هستم

۸. آیه ۴۰ سوره نمل «... این از فضل پروردگار من است تا مرا آزمایش کند که آیا شکر می‌کنم یا کفر می‌ورزم؟» درباره کدامیک از وظایف ما می‌باشد؟

۹. چند مورد از نعمت‌هایی که خداوند به ما عطا کرده است را نام ببرید.

۱۰. وظیفه ما در قبال نعمت‌های خداوند چیست؟

۱۱. «شکرگزار بودن» یعنی چه؟ (امتمانی)

۱۲. خداوند از چه چیزهای ما آگاه است؟

من نسبت به خودم مسئول هستم

۱۳. یکی از مسئولیت‌های شما نسبت به خودتان چیست؟

۱۴. چرا بدن انسان از شگفتی‌های خلقت است؟

۱۵. شما با انجام چه فعالیت‌هایی از بدن خود مراقبت می‌کنید؟

۱۶. چند مورد از موقعیت‌های خطرناکی را که در آن شرایط باید از خود محافظت کنید بیان کنید.

۱۷. شما در قبال استعدادهای خود چه مسئولیتی دارید؟

۱۸. انسان از جنبه‌های معنوی چگونه باید مراقب بدن خود باشد؟ (امتمانی)

من نسبت به دیگران مسئول هستم

۱۹. افراد نسبت به چه کسانی مسئول هستند؟ (امتمانی)

۲۰. شما در کارهای خانه چگونه و با چه کسانی همکاری می‌کنید؟

۲۱. شما در برابر خواهران و برادران خود چه مسئولیتی دارید؟

۲۲. شما با خانواده چه رفتاری باید داشته باشید؟ (امتمانی)

۲۳. ما باید در کلاس و مدرسه و را رعایت کنیم.

۲۴. معلمان و مسئولان مدرسه به چه علت برای دانش‌آموزان تلاش می‌کنند؟

۲۵. شما با مسئولان مدرسه و همکلاسی‌هایتان چگونه برخورد می‌کنید؟ (امتمانی)

۲۶. چرا باید از اموال عمومی مدرسه محافظت کنیم؟ (۱۴)

۲۷. در محل زندگی خود چگونه باید رفتار کنیم؟

۲۸. شما برای حفظ امنیت افراد در محله چه باید انجام دهید؟

۲۹. چرا ما در برابر خون شهیدان مسئول هستیم؟

۳۰. ما در برابر کشور خود چه مسئولیت‌هایی داریم؟

۳۱. افراد علاوه بر حمایت از کشورشان در برابر چه کسانی مسئول هستند؟

من نسبت به محیط زندگی خود و عالم آفرینش مسئول هستم

۳۲. جلوه‌هایی از عظمت خلقت خداوند را نام ببرید.

۳۳. شما نسبت به محیط زیست چه وظیفه‌ای دارید؟ (امتمانی)

پرسش‌های کسار

جای خالی

۳۴. جاهای خالی را با عبارات مناسب کامل کنید.

الف) من در نزد خداوند هستم.

ب) هیچ فردی نیست که نداشته باشد.

پ) وظیفه من این است که خداوند را عبادت کنم و نعمت‌هایش باشم.

ت) افراد وظیفه دارند از وحدت و میهن دفاع کنند.

ث) من از بدن خودم در مقابل موقعیت‌های محافظت می‌کنم.

ج) وقتی فرد وظایف و تکالیف خود را به خوبی انجام می‌دهد می‌گویند او فرد است.

درست و نادرست

۳۵. جملات درست را با ✓ و جملات نادرست را با ✗ مشخص کنید.

الف) مسئولیت‌ها و تکالیف مهم‌تر از حق هستند. ☐

ب) همراه با هر حق، مسئولیت‌هایی وجود دارد. ☐

پ) افراد در نقش‌های مختلف، مسئولیت‌های یکسان دارند. ☐

ت) آب، خاک، نور و آتش از جلوه‌های عظمت خلقت خداوند هستند. ☐

ث) هر یک از اعضای بدن مانند یک دستگاه پیچیده و برنامه‌ریزی شده وظایفی را بر عهده دارد. ☐

مفهومی

۳۶. پرسش‌های مفهومی زیر را به صورت تشریحی پاسخ دهید.

الف) هر یک از مسئولیت‌های زیر مربوط به چه چیز یا چه کسانی است؟ وصل کنید.

● مسئولیت ما نسبت به خودمان	● شکرگذاری از نعمت‌ها
● مسئولیت ما نسبت به خدا	● رعایت بهداشت و نظافت فردی
● مسئولیت ما نسبت به محیط زندگی	● با پدر و مادر خود با گستاخی صحبت نکردن
● مسئولیت ما نسبت به اعضای خانواده	● آسیب نزدن به درختان

ب) افراد نسبت به اعضای خانواده چه مسئولیت‌هایی دارند؟ ۳ مورد نام ببرید.

پ) پنج مورد از وظایف و مسئولیت‌های خود در برابر اعضای جامعه را بنویسید؟

ت) چهار مورد از فعالیت‌های نهاد بسیج دانش آموزی را نام ببرید.

ث) مسئولیت یعنی چه؟ دو مورد از مسئولیت دانش آموزان نسبت به معلم را بنویسید.

عملکردی

۳۷. به فعالیت‌های عملکردی زیر پاسخ دهید.

الف) دو مورد از مسئولیت‌های خود در قبال اعضای خانواده را بنویسید.

۱. خواهر و برادر

۲. مادر

۳. پدر

ب) باتوجه به تصاویر پاسخ دهید، شما در برابر چه چیز و چه کسانی مسئول هستید.

پ) آیا شما عضو نهادهای اجتماعی مدرسه خود هستید؟ این نهادها چه تأثیرات مثبتی دارند؟

پرسش‌های
چهار گزینه‌ای

ویژه آزمون‌های مدارس برتر و تیزهوشان

۳۸. رعایت بهداشت، نظافت و ورزش، مسئولیت من در مقابل چیست؟

- ۱) خودم ۲) محیط زندگی ۳) خانواده ۴) جامعه

۳۹. به وظایفی که هر یک از ما داریم و انتظار می‌رود آن‌ها را انجام دهیم، چه می‌گویند؟

- ۱) تکالیف ۲) مسئولیت ۳) حق ۴) همکاری

۴۰. آباد کردن محیط زندگی، جزء کدام گروه از مسئولیت‌های ما می‌باشد؟

- ۱) مسئولیت ما نسبت به اعضای خانواده ۲) مسئولیت ما در محیط زندگی
۳) مسئولیت ما در نزد خداوند ۴) مسئولیت ما در برابر اعضای جامعه

۴۱. «شکرگزار بودن» یعنی چه؟

- ۱) استفاده صحیح از نعمت‌ها ۲) هدر ندادن نعمت‌ها
۳) قدر نعمت‌ها را دانستن ۴) همه موارد

۴۲. «با زبانم دروغ نگویم یا غیبت نکنم» بیانگر مسئولیت من در مقابل کیست؟

- ۱) مسئولیت در نزد خداوند ۲) مسئولیت نسبت به خودم
۳) مسئولیت نسبت به محیط زندگی ۴) مسئولیت نسبت به دیگران

۴۳. «عبادت خداوند و پیروی از دستوراتش» مربوط به کدام گزینه است؟

- ۱) مسئولیت ما نسبت به خودمان ۲) مسئولیت ما نسبت به خود و عالم آفرینش
۳) مسئولیت ما در نزد خداوند ۴) مسئولیت ما در نزد دیگران

۴۴. «پرهیز از غذاها یا مواد مضر و خوردن غذای مناسب» مسئولیت من در مقابل چیست؟

- ۱) خدا ۲) خلق ۳) خودم ۴) محیط زندگی

۴۵. ما در روابطی که با دیگران برقرار می‌کنیم دارای حقوق هستیم.

- ۱) طبیعی ۲) اجتماعی ۳) متقابل ۴) مسئولیت

۴۶. کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) مسئولیت‌ها و تکالیف به منزله دو کفه ترازو هستند که باید تعادل آن‌ها حفظ شود.
۲) افراد در نقش‌های مختلف، مسئولیت‌های مختلف دارند.
۳) سعی می‌کنم به محیط زیست آسیب نرسانم و نظم طبیعت را بر هم نزنم.
۴) من در خانواده تنها نسبت به وظایف شخصی خودم مسئول هستم.

۴۷. گزینه نادرست را انتخاب کنید؟

- ۱) من وظیفه دارم استعدادهای خود را شناخته و شکوفا کنم.
۲) من نسبت به مسلمانان جهان مسئولیتی ندارم.
۳) من در برابر خون شهیدان مسئول هستم.
۴) من وظیفه دارم از وحدت و استقلال میهن خود دفاع کنم.

۶۴. آیین‌های زیبای عید نوروز را نام ببرید.

۶۵. سازمان ملل متحد چه تاریخی را به عنوان روز جهانی نوروز به رسمیت شناخت؟ (امتمانی)

پرسش‌های کاردک

۱۱۳۸

جای خالی

۶۶. جاهای خالی را با عبارات مناسب کامل کنید.

الف) در آیین زرتشت منشأ خیر و خوبی و سرچشمه شر و بدی به شمار می‌رفت.

ب) ورزشی است که ایرانیان باستان آن را ابداع کرده‌اند.

پ) ایرانیان نخستین کسانی بودند که را طراحی کردند.

ت) در دوره ساسانیان دین، دین کشور اعلام شد.

ث) پیامبر ایران باستان نام داشت.

ج) پیروان زرتشت تعالیم او را در کتابی به نام گردآوری کردند.

چ) ادویه از به ایران وارد می‌شد.

درست و نادرست

۶۷. جملات درست را با ✓ و جملات نادرست را با ✗ مشخص کنید.

الف) در آیین زرتشتی اهریمن نشانه شر و بدی‌هاست. ☐

ب) واژه جشن از یش و بسنه اوستایی گرفته شد و به معنای پرستیدن و نیایش است. ☐

پ) جشن سده بزرگ‌ترین جشن ایران باستان بوده است. ☐

ت) در سال ۱۳۸۸ سازمان یونسکو روز اول فروردین را روز جهانی نوروز اعلام کرد. ☐

ث) در کتاب اوستا به چوگان بازی اشاره شده است. ☐

ج) موبدان زرتشتی به رواج و گسترش دین‌های دیگر در ایران پرداختند. ☐

مفهومی

۶۸. پرسش‌های مفهومی زیر را به صورت تشریحی پاسخ دهید.

الف) پوشاک مردم ایران باستان چگونه بود؟

ب) در دوره ساسانیان چه ادیانی رواج داشت؟

پ) دو مورد از اشیا دوره‌های مشخص شده را نام ببرید.

● دوره ساسانی

● دوره هخامنشی

ت) هر یک از اجزای سفره هفت‌سین نماد چه چیزی است؟

۶۹. به فعالیت‌های عملکردی زیر پاسخ دهید.

الف) تحقیق کنید در استان شما یا استان مجاورتان آتشکده وجود دارد.

ب) این آتشکده مربوط به چه دورانی است؟

ب) در رابطه با آسیاب‌های آبی ایران باستان تحقیق کنید. بقایای این آسیاب‌ها در کدام ناحیه از کشور وجود دارد؟

پرسش‌های چهار گزینه‌ای

ویژه آزمون‌های مدارس برتر و تیزهوشان

۷۰. ایرانیان نخستین کسانی بودند که — طراحی کردند و پوشیدند.

- ۱) سربند ۲) پیراهن‌های بلند ۳) شلوار ۴) بالاپوش‌های آستین‌دار

۷۱. دین رسمی کشور در دوره ساسانیان چه بود؟

- ۱) مانوی ۲) زرتشتی ۳) مسیحی ۴) یهودی

۷۲. کدام یک از بازی‌های زیر را ایرانیان ابداع نمودند؟

- ۱) سوارکاری ۲) چوگان بازی ۳) پرتاب سنگ ۴) پرتاب تیر و کمان

۷۳. غذای اصلی مردم در ایران باستان چه بود؟

- ۱) غلات ۲) برنج ۳) گوشت ۴) پرندگان شکاری

۷۴. جشن نوروز در دوره هخامنشیان در کدام پایتخت برگزار می‌شد؟

- ۱) تخت جمشید ۲) بابل ۳) همدان ۴) شوش

۷۵. تکوک نام دیگر کدام یک از ظروف دوره ایران باستان می‌باشد؟

- ۱) بشقاب زرین ۲) تنگ نقره‌ای ۳) ریتون ۴) بشقاب نقره‌ای

۷۶. کدام مواد غذایی به ترتیب از یونان و هندوستان، به ایران وارد می‌شد؟

- ۱) ادویه - روغن زیتون ۲) غلات - روغن زیتون ۳) غلات - ادویه ۴) روغن زیتون - ادویه

۷۷. ایرانیان باستان برای آرد کردن غلات چه چیزی را ابداع کردند؟

- ۱) آسیاب بادی ۲) آسیاب آبی ۳) فلاخن ۴) زوبین

۷۸. کدام کشورها از طرح لباس‌های ایرانی تقلید می‌کردند؟

- ۱) مصر و یونان ۲) روم و مصر ۳) روم و یونان ۴) یونان و چین

۷۹. سنگ نگاره زن در حال نخ‌ریسی مربوط به کدام دوره است؟

- ۱) ایلام ۲) سومر ۳) هخامنشیان ۴) ساسانیان